

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de başta yoksulluk nafakası olmak üzere nafaka konusunda kapsamlı verilerin toplanması ve nafaka konusundaki gerçek sorunların tespit edilerek alınacak önlemlerin saptanması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

ÖZET

İkinci yargı paketiyle hakkında düzenleme yapılmak istenen konulardan birinin nafaka hakkı olduğu hükümet temsilcilerinin çeşitli açıklamalarından bilinmektedir. Ancak iktidar partisi Medeni Kanun ile düzenlenen nafaka hakkını sınırlandıracak bir değişiklik teklif edeceğini iki yıldan fazladır dile getirmesine rağmen, bu değişikliğin neden gerekli olduğu konusunda inandırıcı bir izahta bulunamamıştır.

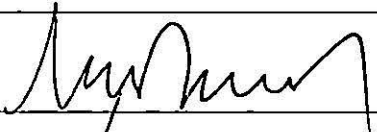
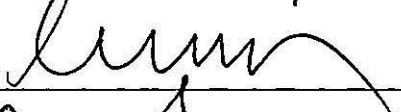
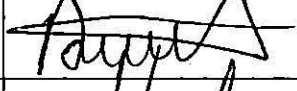
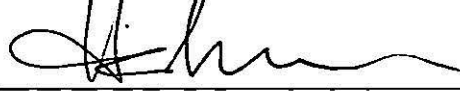
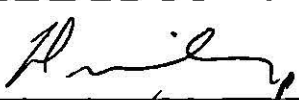
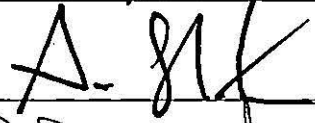
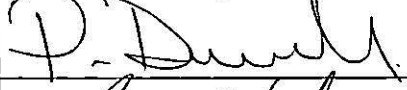
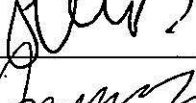
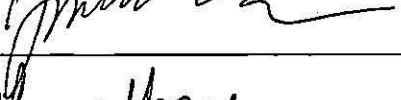
Esasen yoksulluk nafakasının sınırlandırılmasına ilişkin tartışmalar, ilk olarak 2015 yılında kurulmuş Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu ile gündeme gelmiştir. Bu Komisyon, çalışmaları boyunca boşanma ile erkek şiddeti arasındaki sıkı ilişkiyi görmezden geldiği gibi, boşanma sonrası kadınların eşitsiz toplumsal konumları nedeniyle yaşadığı yoksulluk, ‘damgalanma’ gibi sorunları da ele almamıştır. Benzer şekilde kadına yönelik şiddet ve ayrımcılık konularında çalışan sivil toplum örgütlerinin uyarı ve önerileri dinlenmemiş; Komisyon, araştırmasını gerçek veriler üzerine değil, kadın erkek eşitliğini açıkça reddeden bir takım erkek örgütlerinin dayanaktan yoksun iddiaları ve telkinleriyle temellendirmiştir.

Yoksulluk nafakasının amacı ve kapsamı Medeni Kanun’da açıkça belirtilmekte; Kanun boşanma nedeniyle taraflardan birinin yoksullaşmasını önlemek üzere bu tedbiri getirmektedir. Kanunda cinsiyet belirtilmese de genelde nafaka verilmesine hükmedilen taraf kadınlardır. Bunun nedeniyse çok açıktır: kadınlar erkeklere göre çok daha yoksullardır ve kadın yoksulluğuna neden olan yapısal sorunlarla da gerektiği şekilde mücadele edilmemektedir.

Erkek egemenliği ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle, çocukluktan itibaren kadınlar sistematik olarak ayrımcılığa uğramaktadır. Eğitimden istihdama, toplumsal yaşamın hemen her alanında kadınlara daha az kaynak ayrılırken, cinsiyetçi iş bölümü ve geleneksel cinsiyet rolleri mevcut kaynak ve imkânlarla erişimi kadınlar için katbekat zorlaştırmaktadır. Bu durum kadınları tümüyle istihdam dışına itebildiği gibi, işgücü piyasasına katılabilen kadınların büyük bir bölümü aynı nedenle, ancak düşük ücretli, kayıt dışı veya güvencesiz işlerde çalışmaktadır. Kadınların yine önemli bir bölümü elde ettikleri gelir üzerinde dahi söz sahibi değildirler. Kadınların işgücüne katılmaları önündeki en önemli engellerden bir diğeri ise toplumun paylaşması gereken ortak bir sorumluluk olan bakım emeğinin neredeyse tümüyle kadınların üzerinde olmasıdır.

Bütün bu sorunların ışığında değerlendirilmesi gereken yoksulluk nafakası ise bu sorunlardan bağımsız şekilde ele alınmakta, özellikle süre bağlamında tartışılmaktadır. Nafakanın süresiz olduğu gerekçesiyle düzenlemeye ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Oysa, kanuna göre, nafaka alan tarafın yoksulluktan kurtulduğunun tespiti veya geçimini sağlayacak bir başkası ile yaşaması halinde nafaka ödeyen taraf Mahkeme’ye başvurarak nafakanın kaldırılmasını talep edebilmektedir. Bu ibarenin orada bulunmasının temel nedeniyse, yoksulluğun ne zaman biteceğini nafakaya hükmeden hakim önceden bilemeyecek olmasıdır. Bu yüzden süre sınırlamasına ilişkin her teklif aslında nafaka hakkının eşitliği sağlamayı ve mağduriyeti tazmin etmeyi amaçlayan ruhunu hedef almaktadır.

Kaldı ki kadınların nafaka almak için boşandıkları, ancak geçimlik düzeyde, hatta Kadın Dayanışma Vakfı’nın yaptığı araştırmaya göre ortalama 370 TL civarı bir tutar için,

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	HABİP EKSİK	IĞDIR	
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
15	PERO DUNDAR	MARDİN	
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	
19	MENSUR IŞIK	MUŞ	
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	